СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК L. Ч. 103. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 8-го травня 1942. No. 103. Jersey City, N. J., Friday, May 8, 1942. VOL. L.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

КОРЕҐІДОР І БАТААН ЖИТИМУТЬ ВІЧНО В ПАМЯТИ АМЕРИКАНЦІВ, ЗАПЕВНЯЄ ГОЛ

ВАШИНГТОН. — Хоч усі знали, що Корегідор не є всилі довше вдержатись, проте його здача викликала як в цілім краю так і в столиці глибоке вражіння. Та не було це ніяке пригноблення! Навпаки, на всіх обличчях можна було завважити разом з сумом велику гордість з приводу геройської постави оборонців Корегідору. А висловом почування урядових кол, а властиво цілої нації, може бути те, що сказав Кордел Гол, секретар стейту, коли його повідомлено, що Корегідор уже не може довше вдержатись. Він сказав: „Корегідор і Батаан житимуть во віки в памяти американців. Вони уявляють собою такі невдачі що є тільки прелюдією перемоги. Геройство й славної памяти посвити, яких там доконано, є вогнем, в якому перегартовується душа американців у тверду, непереможну сталь".

Останні звіти з геройської оборони.

Воєнні комунікати подають звіти з останніх днів в Корегідорі. Виявляється, що японці били безнастанно кілька днів з тяжких гармат, а не було чим відбиватись. Офіцири і мужва переслали владі в Вашингтоні ще в останній хвилині заяви повної льояльности і відданости та розради для своїх рідних і приятелів ,та взагалі усіх спів-горожан. З звітів виходить ,що оборона Корегідора коштувала в останніх днях багато жертв. Оборонці розуміли добре своє завдання. Вони знали від самого початку, який буде кінець. Та їх завдання було здержувати ворога якнайдалі та заставити його зібрати якнайбільші сили, щоб їх не можна було йому вживати на інших фронтах. Наразі нараховують, що японці забрали в Батаані й Корегідорі та інших поменших островах коло 40,000 американців і филипинців у полон, в чому є велике число цивільних, що були приділені до військової служби не як вояки, але в іншому характері.

АВСТРАЛІЯ ВІДДАЄ ПОКЛІН ФИЛИПИНСЬКИМ БОРЦЯМ.

КАНБЕРА (Австралія). — „Дуже маленька військова сила, зложена з хоробрих вояків, стягнула на себе увагу цілого світу своєю незвичайною поставою супроти узброєної сили, що була від неї далеко сильніша як щодо вояків, так і машин. Уряд Австралії, як і австралійський нарід, витають уряд Злучених Держав, як і весь американський нарід, з приводу цього геройства, якого доконали оборонці Корегідору. Їх опір попсував багато дечого в японській стратегії та здобув для Обєднаних Держав багато цінного часу. Держачись такого духа і такої відваги, ми не можемо в ніякому разі програти. Тому високо держимо наші голови, а нашому серцю стає лекше, коли згадуємо про це. Вперед! Генерал Мек-Артур заповів, як тільки прибув до цього краю, що він поверне назад до Филипин. То є святе зобовязання, а ми мусимо дати йому всяку поміч, щоб воно здійснилося". Ось так говорив Джан Кортин, австралійський прем'єр, коли його повідомлено про впадок Корегідору.

ПРОТИ „ПОДВІЙНИХ ЛЬОЯЛЬНОСТЕЙ".

ВАШИНГТОН. — Подія з миссис Анною Розенберг з Ню Йорку, що побирала урядову платню в сумі $7,500 річно, а крім того мала побічні заняття в компаніях Мейсі-Бамбергер і Миллер, які її приносили ріжно $28,500, викликала в конгресі негодовання до цеї міри, що сподіються закону, що буде таке заборонювати. Хто займає федеральну посаду, повинен бути відданий тільки державі. Миссис Розенберг виправдується тим, що її ріжні заняття не колідували з її урядовою посадою.

ЖИТТЕВА СТОПА ЯК В 1932 РОЦІ.

ВАШИНГТОН. — Америка тепер продукує таку безмежну скількість продуктів, а американці мають стільки грошей, як ще ніколи в американській історії, каже Ліон Гендерсон, Адміністратор Цін. А проте, каже він далі, наша життева стопа обнизиться і опиниться на тому, на чому ми стояли в 1932 році, хоч ми моглиб позволити собі на таке життя, про яке тільки мріється. Та це тому, що ми є звязані воєнними вимогами.

ПОПИРАЮТЬ ДАЄСА.

ШИКАҐО. — Конвенція Дочок Американської Револiції дала у резолюції признання конгресменови Мартинови Даєсови за його працю в справі розслiджування підривних елементів в Америці.

В НЮ ЙОРКУ ЖИТТЯ ПОДОРОЖІНО ЗА РІК НА 11%.

НЮ ЙОРК. — Статистика виказує, що за останній рік життеві кошти зросли в Ню Йорку назагал на 11% в порівнанню з минулим роком. Пожива зросла на 23%.

Історія Американського Кружляка „Марблгед" це Велика, Геройська Епопея

ВАШИНГТОН. — В котрійсь з американських пристаней на сході перебуває тепер американський кружляк „Марблгед", що щойно повернув з „подорожі" малощо не довкола половини світу. Цілий він подіравлений японськими гарматними кулями і бомбами. Був у багатьох морських битвах, і майже потопав, заки доплинав до пристаней, щоб поробити такі конечні направи, які дозволяли йому далі плисти, щоб дістатись до американської пристані. А тут прийдеться йому тепер переходити довгу і основну перебудову. Як вибухла війна з Японією цей кружляк був у пристані в Борнео. Він зараз взяв участь у тих усіх морських боротьбах, що звязані з японським нападом. На Цейлоні, в британській базі, підреперовано його так, що міг доплисти до американських берегів, вимикаючи японських бомбовиків і воєнних кораблів, або зводячи з ними боротьбу. Усе те буде колись списане й проголошене. І буде одною великою картиною в американських змаганнях за оборону свободи в Америці й в світі.

ВЗИВАЮТЬ ЧЕХІВ ДО ПОВСТАННЯ ПРОТИ НІМЦІВ

НЮ ЙОРК. — Коломбія Бродкестінг передає за московським радієм, що чеські імігранти, що перебувають в Совєтах, віднеслись через радіо до чехів, що живуть у Чехословаччині, з закликом, щоб перейшли з пасивного опору до активного. Кажеться, що саме тепер надійшов слушний час, щоб творити повстанчі загони і нападати на ворога та нищити його. Взивається робітників, щоб спиняли продукцію. А залізничників, щоб ні одна німецька залізниця не дійшла до місця призначення. Підкреслюється, що чехи ждали три роки на цей момент, та що його треба використати, щоб звільнити край від націстичної окупації. На те, як поступлять тепер чехи, кажеться з Москви, глядить тепер цілий світ.

НОРВЕҐІЯ ГОТУЄТЬСЯ ДО РІШАЛЬНОЇ ХВИЛІ

ВАШИНГТОН. — Норвезький уряд переговорює з урядом Злучених Держав у справі доставі, які будуть потрібні Норвеґії в хвилі, як Обєднані Держави вступлять на норвезьку землю, щоб звідтам завдавати Гітлерови останні удари. Вступлення Злучених Держав у війну, каже норвезький уряд, визнало населення Норвеґії певною ознакою перемоги Обєднаних Держав. Іде тільки тепер про те, щоб допомогти тому населенню.

Французи на Мадаґаскарі Збільшують Опір

ЛОНДОН. — Британські звідомлення говорять, що французька залога на Мадаґаскарі змішнює свій опір і другого дня боротьби є там більше жертв, ніж було першого. Проте британці ні на хвилю не припускають, що їм прийдеться цей острів злобувати довше. Місто Дієго Суарез і летунський майдан вже в руках британців. Французи відступають в напрямку осередку Мадаґаскару. Не виключене, що на приказ уряду в Віші вони пробуватимуть з гір продовжати партизантську боротьбу. Губернатор Мадагаскару апелював до уряду в Віші, щоб негайно прислати скріплення, бо ситуація критична.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ЮНАН

ЧУНКІНҐ. — Японці масово бомбардували ріжні укріплені точки в китайській провінції Юнан, куди їхні війська вступили, покінчивши китайський опір в Бурмі. В налетах брало участь 118 японських літаків. Але проти японців масові налети виконали американські летуни і знищили на ріжних японських майданах в Бурмі 40 японських бомбовиків.

НАЛЕТИ НА ШТУТҐАРТ

ЛОНДОН. — Британські бомбовики вночи виконали ще один бомбовий наїзд на німецьке промислове місто Штутгарт і там бомбардували великі фабрики електричних виробів, в яких німці виробляють свої мірничі і керівничі апарати для боєвих літаків. Знову в день британські літаки бомбардували ріжні міста в занятій німцями Франції. — В той сам час деякі німецькі літаки налітали на прибережні англійські міста і скинувши ладунок бомб, втікали назад до дому. Німецькі налети не проявляли більшої сили.

ВІДСТРІЛЕНИЙ ХВІСТ. Цей літак системи Доґласа, вживаний до скидання торпед, втратив хвіст підчас нападу американської фльоти на японські бази на островi Маршел, коли ворожий бомбовик відстрілений лютенентом Едвардом О'Гером, пробував коштом власного життя впасти на цей літак. Очайдушна спроба не повелася. На задньому пляні бачимо вежу корабля до воження літаків.

ЛЯВАЛЬ І ДАРЛЯН КОНФЕРУЮТЬ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ДЕРЖАВ ОСІ

ВІШІ. — Премієр Лявaль конферував в справі Мадагаскару з представниками Німеччини і Японії. Також загадочні переговори зо згаданими представниками відбував командант французької фльоти, адмірал Дарлян. Дехто є такої думки, що вже в найближчому часі Лявaль звернеться з проханням до Держав Осі, щоб ті помогли Франції в обороні Мадаґаскару. В тій справі постійно нараджується цілий французький міністеріяльний кабінет. Французькі міністри глибоко застановляються над словами президента Рузвелта, який сказав, що опір британським і американським силам був би для Америки актом виповідження війни. Проте французький уряд пляную посилку мілітарних скріплень до Мадаґаскару. Міністеріяльний кабінет висказав признання оборонцям Мадаґаскару.

НІМЦІ ВИЧІКУЮТЬ.

БЕРН. — Хоч німецька преса подає всі подробиці про воєнний конфлікт на Мадагаскарі, проте вона далі здержується від висказування своєї думки. Так виглядає, що німецький уряд навмисно приняв таке вичікуюче становище. Він хоче тим дати Франції до зрозуміння, що це справа самої Франції з її бувшими союзниками. Німці надіються, що цей конфлікт причиниться до скріплення французької ворожнечі супроти Британії. З другого боку французька преса, і то навіть та, що знаходиться під окупацією німців, виявляє повздержливість супроти Америки. Справді вона гостро критикує Британію, але має згляд супроти Америки. З цього міжнародні знавці припускають, що Лявaль, якщоб хотів використати справу Мадагаскару і втягнути Францію до війни проти Британії, по стороні Німеччини, то не знайшов би за собою поперття французького народу.

ЩЕ 40 ФРАНЦУЗІВ РОЗСТРІЛЯЛИ НІМЦІ.

ВІШІ. — Німецька окупаційна влада розстріляла черговиx 40 французьких цивільних закладників. Терор на французькій території не вгаває. Невідомі справники висадили в повітря німецький поїзд наладований амуніцією. Німці, щоб обезпечитись від подібного терористичного вчинку, посадили на цей поїзд 21 французьких цивільних закладників. Та це не помогло. Поїзд вилетів в повітря разом з закладниками. — Німецька влада остаточно погодилась на те, щоб генерал Жіро оставав далі в Франції. Ген. Жіро втік недавно з німецького полону і німецька влада пробувала дістати його назад у свої руки.

НІМЦІ ПОВЕЛИ ОФЕНЗИВУ ПРОТИ...ПАРТИЗАНІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Швецькі журналісти доносять з Берліна, що німецька військова команда не скривається з фактом, що на східних підбитих територіях діють сильні відділи повстанців. В останніх часах німецькі війська мусіли повести свойого роду офензиву проти тих повстанців. Їх нараховують на десятки тисяч. В деяких випадках ті повстанці окружили більші німецькі частини і довший час вдержували їх в облозі. Бувають випадки, де жінки, діти і старці беруть участь в повстанчій війні проти німців. Щоб уможливити весняну офензиву, кажуть німецькі кола, треба було наперед вичистити запілля з тих повстанців.

ЯПОНЦІ ОБГОВОРЮЮТЬ СТРАТЕҐІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ АЛЯСКИ.

ТОКІО. (Через радіо). — Японські мілітарні знавці обговорюють стратегічне положення Аляски, зокрема застановляються, чи можливо для Америки повести з Аляски офензиву проти Японії? Вони приходять до висновку, що неможливо. Бо Аляска дуже великий і рідко заселений край, тому дуже легко там висадити війська з кораблів, чи з літаків. Там нема теж більших морських і повітряних баз. Беручи все під увагу, кажуть японці, Аляска фактично для Америки може бути відемним чинником, бо на ній можуть напасти японські сили й Америці важко буде її оборонити.

БУДУТЬ ПОГАНІ ЖНИВА В ЕВРОПІ.

ЛОНДОН. — Британське міністерство прохарчування, оповістило, що цього року Европа матиме дуже погані жнива. А це тому, що була дуже зимна зима. Такої зими не було від 50 літ. Тепер, хочби не знати яка була гарна погода, вислід жнив буде поганий. В самій Данії вимерзло 75% збіжжя. Вслід за тим Німеччина цього року знайдеться в поганих харчевих клопотах.

НІМЦІ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ГОЛЯНДЦІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Німецькі окупаційні власти перестерегли голяндців, щоб вони не давали себе втягати в яку небудь протинімецьку акцію. В останніх днях німці розстріляли 72 голяндців, в тім чимало бувших старшин, за те, що вони ніби мали творити на терені Голяндії тайну організацію, яка малаб помогти британській армії, колиб та заатакувала европейський суходіл. — Голяндська королева Вільгельміна виголосила через радіо промову до своїх людей і закликала їх видержати в боротьбі з німцями.

МАРШАЛОВИ ГЕРІНҐОВИ ЗМЕНШУЮТЬ ОБОВЯЗКИ.

ЛОНДОН. — Німецькому маршалови Герінґови зменшено обовязки. Крім команданта повітряної фльоти дотепер він був ще предсідником Райхстаґу і начальником заряду воєнної продукції. Внаслідок перепрацьовання, як подають німецькі кола, він тепер задержить у своїх руках лише команду повітряної сили, а інші обовязки відступить іншим.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Корегідор Замовк

У середу коло 4. години рано замовкли американські гармати й рушниці на острові Корегідорі й трьох фортах, що боронять доступу до Манільського заливу, найважнішого заливу на Филипинських островах. Пішли в японську неволю близько десять тисяч американських вояків, що боронили цеї останньої твердині Злучених Державах на Филипинах.

Значіння цеї події величезне. З мілітарного боку, вона певно буде мати величезний вплив на дальші події війни. Упадок Корегідору віддав у руки ворога всі просто Филипини, бо хоча на островах лишилися ще партизани, зложені з филипинців під командою американців, ця партизанка, як кажуть військові знавці, в найкращому випадку не може мати вирішального значіння. Упадок Корегідору відкрив ворогові дорогу на ріжні маневри на західній і полудневій частині Тихого океану, при чому звільнив для операцій великі відділи, які ворог кинув проти Корегідору.

Хоча в Америці ніхто собі не легковажить мілітарної ваги події, цілий просто край тягне все таки з оборони Корегідору нову силу до дальшої війни проти того ворога, що тепер хвилево є переможцем. Факт є фактом, що в упадок Корегідора ніхто не сумнівався. Міг його ворог був заняти кілька тижнів, як не місяців скорше, якщо він лише готов був заплатити за це належну ціну в своїй крові. Заплатити цю ціну було конечним, бо Корегідору боронили американці зо страшним завзяттям. Ворог обстрілював острів через пять місяців, а через останніх 27 днів піддав його сконцентрованій атаці сил, що були в двацятеро більші від сил оборонців. Повітряні атаки ставали щораз частіші й щораз лютіші, поки їх число не зросло до 13 на добу. При тому в острів гатила без перерви важка й легка артилерія. Ворог десяткував залогу, яка терпіла від недостачі їди, від недуг і очевидно поранень. До того вояки знали всі, що перемоги в тім бою їм не сподіватися, що в найкращому випадку їх жде геройська смерть.

Власне отсе стало тим моральним капіталом, з котрого все американське населення, без ріжниці поглядів, тягне силу для дальшої боротьби. Серед загального подиву для геройства оборонців Корегідору ніхто навіть не думає розслідкувати, хто тому завинив, що оборонці Корегідору найшлися в положені, в якому їм остався лише один вихід: битися без надії на перемогу. Серед загального одушевлення геройством оборонців Корегідору всі американці поклиняються зробити все, що в їх силах, щоби таке в друге не повторилося, щоби такі герої воювали узброєні лише одною силою: своєю відвагою. Склонюючи голову перед своїми найкращими синами на Корегідорі, Америка з тим більшим завзяттям береться до праці, щоби це геройство не пропало безцільно, щоби з поту, мук, голоду, безсонности й крові залоги Корегідору виросла перемога для Америки й її Союзників.

Матерям від їхніх синів-вояків

(Надіслане до „Свободи" на „День Матери").

Цього року, ми, американські вояки з українського роду, що служимо в нашій славній Американській Армії, не зможемо бути присутніми на тих наших торжествах, що їх уряджуємо в День Матери, бо ми тепер далеко від наших любих мамів. І голосу нашого вони не зможуть почути, бо ми далеко, тисячі миль від них. Ось тому посилаю те коротке слово, щоб вони собі в „Свободі" причитали і знали, що й ми про них памятаємо.

Дорогі Мами!

Чи пригадуєте собі той день, коли ви покидали рідну землю і вибиралиось до Америки шукати кращої долі? Певно, що його памятаєте, як і памятаєте, як ви тоді прощались зі своїми мамами і як вони вам наказували: „Ой, люба дитино, не забудь вернутись назад до дому!"

І так ви відїхали і щасливо перепливли той океан, Атлянтик, та прибули на вам тоді чужу, але добру Американську Землю, на якій вам ніхто не боронив вашою мовою говорити, чи молитись до Бога.

Тут ви почали працювати. Тяжко працювати. Нераз день і ніч. І нераз полялась кров з ваших запрацьованих рук. А ми — серед тої вашої праці підростали. Доглядаючи нас, ви не одну сльозу пролляли над нами. І не одну ніч не доспали, як ми ще малими були і слабували.

Дорогі мами! Ви теж перші запізнали нас з українським життям, з українською мовою і українською піснею. Ось тому, ви, мами, були для нас фундаментом цілого українського життя в Америці.

Ви, мами, теж навчили нас бути добрими людьми. І тому ми так дуже хочемо бути добрими вояками, бо знаємо, що боронимо найбільшого добра — нашої дорогої Американської Землі.

За ту науку ми відчуваємо до вас, дорогі мами, велику любов. Дай Боже вам сили пережити ту війну і ті сумні часи, а нами, то не журіться. Дасть Бог, то і ми повернемо. А тимчасом, сповняючи наші воєнні обовязки, кудиб ми не повернулись, ваш образ, дорогі мами, є перед нашими очима, а ви самі — у нашій думці. Ви є в нашому життю ясними звіздами. Тому так просимо Бога, щоб хоч на другий рік ми могли бути з вами у День Матери, бож знаємо, що прийде час, коли ви від нас відійдете.

А тепер слово до наших дівчат. Ви теж станете колись мамами, Тому добре приглядайтесь нашим добрим мамам і старайтесь іти їхніми слідами. Заховуйте те щире українське серце, яке вони вам передали, бо тоді й заховаєте належні ті цінності, що їх вложили наші мами в американсько-українське життя. А ті цінности є такі, що вони ніколи не повинні тут загинути.

Тома Чабрак.

До редакції:

Думаю, що помістите тих кілька слів у „Свободі". Прошу Вас дарувати мені за помилки в українській мові. Я є роджений в Америці, а українську мову доволі тяжко опанувати. Якщо хочете знати дещо про мене самого, то подам про себе таке:

Я одержав ступінь Бечелор ов Артс в соціяльних науках. Був діяльним в американсько-українськім життю в Перт Амбой, Н. Дж. Я є теж членом Товариства Січ, відділ 155 У. Н. Союзу. Був політичним дорадником в Українсько-Американськім Демократичнім Клюбі, як теж головою Хору „Боян" в Перт Амбой. І був заступником президента в „Голі Нейм Сосаєтіс Юніон оф Ню Джерзі", назначений єпископом Грифином. Я є теж членом Американської Академії Політичних і Соціяльних Наук. Тепер находжуся тисячі миль від Вас, десь на Пацифіку... Буду радий, як побачу в „Свободі" моїх кілька слів, звернених до наших мамів. Ваш —Тома Чабрак.

МАТИ

Сидить мати коло вікна,
На двір споглядає,
Минув рік, як син при війську,
Домів не вертає.

Зажурилась стара мати,
Що сталось, не знає;
Чи убитий, чи ранений,
Чи де пропадає.

Може гостра куля вбила,
Може в полон впався,
Може сам упав в зневіру,
Ворогам піддався!

Думка думку проганяє
Тай сама себе питає:
Що з тобою, любий сину,
Чи живеш ти, чи загинув?

Нараз двері відчинились,
Прийшла вістка: син убитий;
В славі з світом розпрощався,
А ворогам не піддався.

Заплакала стара мати,
Голову схилила,
За упокій душі сина
Господа молила.

Катерина Сарабун,
Бріджпорт, Па.

Матерям у день їхнього свята

„Свято Матери" — не є тільки днем „славословія", в якому діти мають оказати любов, вдячність чи уважливу чемність для матери. Усі ці почування повинні бути глибоко щирі, як рівноважник до її належного зрозуміння і совісного сповнення своїх обовязків.

Материнство є безперечно одним з найтяжчих обовязків. Дати життя дитині, нагодувати її та одягнути, — це ще не найважніша повинність матери супроти дитини. Що вище становище людини, то тяжчі обовязки, більші завдання, більша відповідальність супроти оточення. Материнство ставимо на високому педесталі, який теж потягає за собою й непересічні обовязки.

У людини, яку ставимо високо, до якої відносимося з пошаною,витворюється особлива психіка й почуття, щоб заслужити собі ту повагу, якою оточуємо її. Незаслужені подяки й похвали для розумної людини дуже прикрі, тож „Свято Матери" в душі кожної матери повинно викликати думки — немов би обрахунок сумління зі сповнених обовязків, які вона, даючи життя дитині, тим самим взяла на себе.

В стан материнства вступають часто зовсім не підготовлені одиниці. Дівчина, виходячи заміж, підготовляється з усіких ділянок, а про найважніше — материнство — не думає, і до цього найважнішого завдання заміжньої жінки не підготовляється. А у всіх обовязках жінки можна її виручити,тільки в обовязках материнства ніколи ніхто не заступить її.

Мати повинна зжитися з дитиною, зжитися в одно, як це було перед народженням дитини. Коли перестає існувати сполука тілесна (фізична), то духова повинна особливо скріпитися. Мати повинна зживатися з дитиною від її уродин. Слідкувати за розвитком її, уважати на добрі сторони, чи хиби, і формувати характер майбутньої людини.

Становище матери можна порівняти до тяжкої служби жовніра на сторожі. Тільки жовніра за якийсь час зі стійки змінять, а матери ніхто не звільнить зі стійки та обовязків. Вона все мусить чуйно стояти на сторожі розвитку своєї дитини. Її звільняє хіба смерть.

Пізніше, вік молодечий, вік дозрівання, є найважніший. І тоді матерній обовязок — бути доброю і вирозумілою прителькою дитини. Є це найтяжчий вік — коли дитина перетворюється фізично й духово в людину. Народини людини є куди тяжчі й довші, як народини дитини.

Коли дитина вже є самостійною людиною, то й тоді материнські обовязки не кінчаться. Добра мати завжди дитині потрібна.

Не думай, Мамо, що твій обовязок колись кінчиться! Хіба з твоїм життям!

Але треба памятати й про те, що обовязки сучасної матері куди складніші, як то було давніше. Сьогодні вже не вистачає типу матери, яку не цікавило нічого, що твориться поза домом, яка не знала модерних кличів. Сиділа дома й тільки плекала тілом своєї дитини, душу-ж лишала на поталу долі. Треба творити тип новітньої матери, яка слідкуватиме за всіма проявами зовнішнього життя, за всім, з чим може її дитина стрінутися поза домом. Сьогодні це належить до обовязків материнських. Добра мати не та, що кидає непідготовленим дітям модерні кличі, а та, яка їх підготовить прийняти ці кличі світа, й вони не заведуть їх на манівці. Вона мусить це своє завдання зрозуміти й себе перевиховати. Сучасна мати має виопсажити дитину в скарби, з якими вона може йти у світ між чужинців і знайде між ними повне признання за свої духові цінности.

Ще один достойний, але тяжкий обовязок лежить на тобі, Мати! Під теперішню пору, коли життя родинне є так захитане в своїх вязаннях і дуже загрожене, коли нездорові течії так руйнуючо впливають на домове огнище, — на Тобі, українська Мамо, спочиває обовязок берегти його! Тільки Ти, одна Ти своїм серцем, любовю і розумом можеш його врятувати!

Від віків матері відогравали важні ролі в відбудові із занепаду свого народу. Наполеон сказав: „Франція нічого так не потребує до своєї відбудови, як добрих матерей!" У їхніх руках спочиває виховання тих робітників, які муруватимуть тривкі підвалини й споватимуть сильні вязання великої Будови! Не забувай про це, Мамо! Від цього завдання не вільно Тобі ухилитися!

Йди дорогою своїх тяжких, але й високодостойних обовязків — а світ цілий схилить голову перед Тобою і святкуватиме величаво й радісно Твоє свято — по ввесь вік.

Ольга Дучимінська.

Я - Мати

Я людина. Я жінка. Я — мати. Я знаю незмірну вартість цих понять. Я свідома того велетенського, святого завдання, що наложило на мене життя.

Я відчуваю те безконечне щастя — бути вибранкою життя.

Бо я даю дитині не тільки тіло, але й душу.

Життя творить вічність. Творить її через мене.

Я мати.

Так мало чоловіків може сотворити щось, що заслугувалоб на назву „вічне".

Їх „геніями" тоді називають. Це одиниці, що увіковічнюють себе твором духа. Це творці.

Я — мати. Теж творець вічного. Я вдячна за це Вічному Життю.

У муках, моя дитино, приходиш на світ.

Хібаж щось колись без мук родиться? У муках також приходять на світ думки великих людей.

Не буду тебе ніколи обманювати дитя моє, що мук немає. Скоріше, чи пізніше мусиш пізнати справжнє обличчя життя. Приятелем твойого життя хочу бути, дитино. Яж твоя мати. Ти будеш виростати гідним дитям життя. Разом з тобою буде також рости думка й проявлятиме себе безнастанною працею. В тебе праця буде нероздільна від життя!

Рости моя дитино, і вчися любити працю, а я радітиму, що я твоя мати.

Оля Шевчукевич.

МАТИ

Хто не спав ночами, як я хорував?
Хто гойдав на колінах та пісоньку співав?
Хто малим до школи мене посилав?
Хто бігав за мною, коли я упав?
Хто щастя мені із серця желав?
А хто від злого все остерігав?:

МАТИ!

Марія Ясінська,
Дітройт, Міш.

Мігуель де Унамуно.

Батьки-Людоїди

— Зайдіть іншим разом! Побачимо! Хто зна, може вдасться! Тяжкі часи... Ми би вельми радо, та знаєте... Прикро нам, дуже прикро, одначе ви прийшли запізно...

Так люди відправляли д. Августина, який був із тих людей, що ніколи не вміють перетискатися вперед, і так не дістав служби, хоч скільки разів чув, що лише завзятий чоловік може поступати вперед.

— Боже милий, чому я такий? — питався, одначе й далі лишився такий, який був передше.

Поправді був дуже вдоволений, що не мав ніякої служби та що не знав, відкіля завтра роздобуде гроші, щоби прокормитися. Воля багато дорожча річ, а жолудок хоч голодний одначе вільний.

Августинчик, його малий синок, був зовсім іншої вдачі. Він усе вмить схоплював і був дуже меткий.

— Той хлопчик наше одиноке добро, сказала йому одного зимового вечора жінка, загорнена вся в хустку. — Постарайся дорогий, найти якесь місце, бо тоді матимемо для нього підчас студій по дві пезети. А так, ах оце життя... Боже борони, аби я нарікала, одначе добре роздумай, а побачиш, що воно справді так. Жінки, направду, дуже добрі, одначе це вічне стогнання...

— Так, так, як каже Мартин, замісць, аби дійсно присвятитися добродійствам, вони віддаються спортові гуманности!

— Ні, ні, воно не так.

— Таж я від тебе чув, що хотіли би понизити того, кому щось дарують.

— Алеж, чоловіче!

— Будьжеж отверта та не затаюй нічого передімною! Сама знаєш, що нам дають милостиню лише тому, щоби могли нас понизити.

У холодні дні не мали вогню в печі. Сиділи при холодній печі.

Дитина все те розуміла та разураз повторювала пісоньку:

— Августинчику будь пожиточний...

Іспит у школі хлопчина здав із успіхом. Той славний день прославили вогнем у печі.

Від того славного дня батько навіть соромився би шукати служби. Жили з того, що син приніс та з тих трохи грошей, які батько заробив то сям то там, як помічний робітник. Жили тяжко з дня на день. Та відомо є: Будь вдоволений з того, що маєш що дня свої труднощі, що можна було провести день. Устав ти як мога раненько, а день всеодно не хоче раніше початися. А коли день не пічнеться раніше, наперекір твому вставанню, найліпше буде, коли полежиш у ліжку як можна найдовше. Ліжко заколише до сну всі журби й терпіння і далебі мають лікарі рацію, коли кажуть, що ліжко вилічить усі недуги.

— Августинчику, книжки, книжки у руки! Бог знає, що ти одинока наша підпора. Від тебе все залежить. Бог тобі все нагородить.

І Августинчик працював і ніколи не виспався ані не зїв, як ялося. Вічно сидів над книжками. Так затроював тіло і духа: перше замалим травленням і слабим сном, а друге річами, які годі було стравити, а яких учителі вимагали від нього. Їсти мусів ще що було, а вчитися мусів те, з чого мусів дістати добру ноту, щоби не втратити стипендії.

Частенько заснув над книжкою тай снилося йому те, що було в читанках. Крім того мусів дістати нагороду, щоби не треба було платити в найближчому півроці оплати за виклади.

— Мушу піти до дона Леопольда та сказати йому, аби дав тобі найліпшу ноту, щоби ти не втратив стипендії.

— Не робіть того, мамо, це дуже погано.

— Погано? Біда не знає нічого поганого!

— Це зайве, мамо, бо я і так дістану найліпшу ноту.

— А нагороду?

— І нагороду, мамо!

— Хай тобі Бог заплатить, синку!

Так Августинчика присилували дістати премію. А це: присилували — було страшне.

— Августинчику, професор дон Альфонзо хорий. Ти повинен би його відвідати та спитати його, як йому.

— Не відвідаю його, мамо. Не хочу бути підлизнем.

— Августинчику, вбогому не лишається нічого іншого, лише підхліблюватися. Слова „бідний, та гордий" не подобаються мені. Гадаю, що від них Еспанія пропаде.

— Всеодно, я його не відвідаю, й не хочу відвідати.

— Добре, то я його відвідаю.

— Ні ви не відвідаєте.

— Добре, коли вже так рішучо не хочеш, то не пійду там, одначе Августинчику...

— Дістану найліпше свідоцтво, мамо.

І нещасний дістав таке свідоцтво, одначе після стільки трудів! Лише з одного предмету дістав „добре". А щоби ви бачили, яку міну зробили батьки!

— Мені завдали таку тяжку задачу...

— Ні, ні, ти певно не зробив чогось добре, — сказав батько.

— Я все говорола тобі, що ти в цьому матеріялі слабий, — добавила мати.

Травень був страшний для Августинчика. Без перестанку чипів над книжкою та проспав над нею багато ночей. А мати напоминала його:

— Дитино, на нині досить! Що занадто, то шкодить. Ломить тебе сон, а нафта тобі даремно випалює легені. До того ми не можемо допустити.

Августинчик захорів і мусів покластися до ліжка. Батько й мати затрівожилися, що наслідком недуги мусів занедбати науку. Може недуга потягне довго й Августинчик при іспиті не дістане потрібної ноти. А тоді втратить стипендію.

Лікар приготовив їх на довшу недугу. Нещасна жінка питалася його:

— То як, у червні відступить від іспиту?

— Дайте йому спокій з іспитами! Хлопець потребує багато їсти, мало працювати, а передовсім чистого, зовсім чистого повітря!

— Багато їсти мало вчитися! — скрикнула мати. — Алеж, пане докторе, коли він мусить багато вчитися, а мало їсти.

— В нього є припадок "surmenage".

— Що, сур... що?

— "Surmenage", люба пані! Перепрацювався.

— Нещасна моя дитина! — заридала мати. — Він святий! Святий!

А коли виглядало, що дитині трохи покращало й коли міг станути на ноги, попросив книжок. Коли мати принесла йому їх, знову озвалася:

— Ти святий, синку мій!

За три дні сказала:

— Бач, нині гарно на дворі, ти міг би вийти з хати. Пійди на виклади, та зодягнися тепло, чуєш? І скажи дон Альфонзові, який ти був хорий хай тебе оправдає.

Коли хлопець прийшов зі

(Докінчення на стор. 4.)

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДОРОГА ДО РОЗУМУ КРІЗЬ ХАТУ.

З рамені Уряду Цивільної Добровільної Оборони в Брукліні, Ню Йорк, влаштовано серію 8 лекцій про проблеми домашньої господарки. На вступній лекції предсідниця комітету споживачів при тому уряді говорила про інформації споживача про всяке добро.

Говорила, що властиво вона не повинна би говорити про споживача, а про домашню господиню, бо, мовляв, дорога до всякої мудрости в справах споживання веде через домашню господарку.

Вона мала очевидно на думці давно купцями відкриту правду, що в Америці чоловік заробляє гроші, а жінка їх видає. Це видавання грошей з одного боку право, але з другого зобовязання: Людина, що видає гроші родини, повинна дивитися за тим, щоби, купуючи, діставати все потрібне для родини й купувати все як найкраще.

ВАГА ДІСТАТИ ІНФОРМАЦІЇ.

Прелеґентка підчеркувала з натиском, що в нинішні часи лише та господиня може купувати розумно, котра старається добути про товари належну інформацію.

Це зрештою виходить само собою вже хочби з факту, що колись ми виробляли для себе багато більше, ніж ми виробляємо нині, та що ми нині купуємо багато більше, ніж давніше.

УРЯД І КНИЖКА.

Як перше жерело інформації про товари подала прелеґентка на згаданому курсі урядові публікації. Багато жінок про ці публікації навіть не чували, хоча уряд видає міліони долярів на те, щоби подавати їм до відома факти, відкриті урядовими розслідниками.

Це певно видасться дивним нашим господиням, котрі першим жерелом інформації щодо закупів уважають свої товаришки.

Предсідниця Бюра Цивільної Оборони не радить зовсім питатися своїх кумошок про вартість закупів, а пошукати передовсім до урядових інформацій. Правда, хтось скаже, що куму легко найти, а де тут найти урядові книжки про товари? Прелеґентка на згаданому курсі подала, що всі такі публікації находяться в місцевій бібліотеці в Брукліні. В інших місцевостях вони там певно найдуться. А як їх там нема, то бібліотека радо за них постарається. Треба лише спитатися.

ГОЛОВА Й КНИЖКА.

Радила далі прелеґентка газдиням що хочуть учитися про закупно потрібних для господарки річей, не починати від читання підручників про економічні теорії. Вона цілий час клала натиск на те, що треба шукати інформацій про практичні річи, а починати навчання з читання про те, що знається.

І не треба думати, що вчитися господарки треба в цей спосіб, щоби навчатися читаного напамять. Треба пізнати потрібне й памятати його так довго, як його треба. Як виринає нове питання, треба знову знати, де про нього найти інформацію. Носити всі інформації в голові зайво, коли знається, де їх можна найти, як їх буде треба.

Як хтось сказав: Не треба носити книжки в голові, вистарчить знати, де й коли засунути голову в книжку.

З ЧОГО ПОЧИНАТИ.

Ця замітка прелеґентки про те, що навчання про справи домашнього господарства треба починати з чогось відомого, це властиво загальне правило навчання. Найважнішу помилку в самоосвіті роблять ті, що починають її з чогось, їм зовсім невідомого.

Цим власне найбільше грішить навчання з інформацій куми. Звичайно питаємося куми: Що вона знає про справу, про яку ми самі не маємо найменшого поняття. Кума звичайно теж його не має. Одначе, бажаючи прислужитись, вона щось не каже. Звичайно, чим менше вона знає, тим більше вона вдає, що все знає.

Коли хочете переконатися, що варта кумівська інформація, то заговоріть з нею... ні, не про хліб, і не про мясо, ні про полотно, але наприклад про морські гомари, або про футра, або про автомобілі.

ДОБРА ІНФОРМАТОРКА?

При традиційному збиранні інформацій всякий певно помітив, що чим більше хтось попікся на закупні якоїсь річи, за тим більшого знавця такої річи він уважається.

У нас власне таких людей уважається за знавців. Одна така знавчиня визвірилася раз на свого співбесідника: „Ви мені будете казати, як діти виховувати? Мені? Таж я не знаю, чи ви діти мали, а я **девятеро** власних поховала!"

ПРО ЩО ІНФОРМАЦІЇ.

Порада бруклинської референтки, щоби не починати від підручників про справи народної господарки, а починати від відомих справ, як справ поживи й одіння, не треба відай обмежати до читання, але розтягнути й до говорення.

Зачуваю, наприклад, що ходять широкі толки між газдинями про обмеження закупна цукру. Здавалося би, що газдині будуть говорити про те, який вплив буде мати це обмеження на їх господарку: Чи вистарчить припадаючий на них пай цукру на їх домашні потреби? Як не вистарчить, то як собі в тому помогти?

Тимчасом, як зачуваю, наші господині не цим цікавляться. Вони цікавляться: звідки прийшли ці обмеження цукру? І замітно, що вони на якісь основі дійшли до переконання, що цих обмежень не треба було. Що цукру в краю є подостатком, але якісь злобні люди безпотрібно завели такі обмеження. На якій основі вони дійшли до таких переконань? Чи вони знають, кілько є в краю цукру і кілько цукру треба? Що вони про цю справу можуть знати?

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

День Скорботи

Ось таким являється нам сьогорічний День Матери. Та згадуємо за те не на те, щоб матері проливали сльози, бо переживаємо такі часи, що на великих просторах земської кулі вже й так матерям з плачу і сльози повисихали. Плач заступило тепер завзяття кінчити з тим насильством, що видирає матерям їх найдорожче. І це є те, що нас повинно сьогодня найбільше застановляти, коли хочемо, щоб з Дня Матери була якась загальна користь.

При цьому памятаймо, що Мати — це „інтернаціональна інституція". Вона є всюди, у всіх краях, серед усіх народів. Є в селі й місті, в найбіднішого й найбагатшого, в найщасливішого й найбільш упослідженого судьбою.

І материнські почування всюди однакові, або принаймні дуже подібні до себе. Радість і смуток сплітаються у всіх матерів на всьому світі в одно й те саме звено. Тому й інтереси матерів у цілому світі є однакові, хоч звичайно матір бачить головно свої діти, свій інтерес, так, як ми звичайно добачуємо всьо найкраще — у своєї мами, а за інші так дуже не дбаємо.

Тепер такий час, що на все те треба нам усім глядіти ширше і глибше. А коли так, то розуміймо, що сьогорічний День Матери є печальним, бо горем є оповитий цілий світ. Горе дісталося вже й до Америки, хоч як вона його обминала. Значить, що приходиться нам усім у той день думати, що робити, щоб те горе якнайскорше зліквідувати, бо таким способом привернемо назад Матері те, що є для неї найдорожчим: її дитину. Ось тому, щоб таке сталось, треба в Дні Матери подбати про те, щоб менше плакати про ті терпіння, які тепер мати переходить, а зате завзятіше приступити до якоїсь такої акції, що помагає ось ті терпіння зменшувати, або цілком їх усувати. Ми-ж є у війні, а війна це терпіння, це скорбота, в якій найбільш скорбною є матір. Ось тому треба в тому дні думати, як допомогти воєнним зусиллям краю. І треба памятати за Червоний Хрест. І за тих, що з громади, парохії чи товариства пішли проливати кров за нашу свободу.

Ось таке святкування Дня Матери відповідає духови і потребам теперішнього часу. Піддержати усіх на дусі й заманіфестувати, що іде тепер боротьба за найвищі ідеали, за найвище людське добро на землі — за свободу, це є слово до матерів, що мають своїх синів в армії. Це є теж і слово матерів-громадянок, що розуміють за що іде тепер світове змагання.

Скорбною мусить бути цього року Мати, хочби її всі діти були біля неї й в безпеці та добрі. Бо не може вона не відчувати міліонів інших матерів, що терплять у тій вірі, що з їх терпінь і посвяти їх дітей зродиться нове й щасливіше життя у світі.

ГЕРОЇ ПЕРЛ ГАРБОРА.—За геройську поведінку в Пера Гарборі відзначено Джима Д. Милера (наліво) й Ричарда Л. Стюарта.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Відділ У. З. Хреста посилає воякам Великодні Дарунки.

Заходом членкинь УЗХ влаштовано спільний вечерок в честь нашого уряду, щоб пошанувати його щиру і витривалу працю для відділу.

Наш відділ влаштовує час від часу підприємства теж по хатах членкинь, щоб здобути фонди на ріжні добродійні цілі. На місячних зборах відділу рішено влаштувати підприємство, а пані Кузик піддала, щоб з доходу закупити і розіслати святочно-великодні подарунки для наших місцевих українських хлопців, що служать в американській армії. На цю пропозицію усі членкині дуже радо згодилися. Підприємство відбулося в салі Укр. Дем. Клюбу. Громадяни наші зрозуміли, що це дуже гарна ціль. Прибули дуже численно і підприємство вдалося. Декотрі організації і громадяни, побачивши добру ціль нашого відділу, жертвували дещо гроша на побільшення нашого фонду. Укр. Дем. Клюб і члени жертвували $50, Жіночий Дем. Клюб $10, гром. Й. Стельмах $10, пані Біловус $2, гром. Процик $1, за що належиться їм щира подяка. Опакованням і висилкою занявся уряд відділу і комітет. Вислано 53 пакунки. В кожнім пакунку післано 10 пачок папіросів, одну гарну писанку і святочну картку з поздоровленням. Багато листів приходить тепер від наших жовнірів з щирою подякою за таку несподіванку. Один вояк пише, що він не має ні батька ні матери і ніколи не сподівався дістати такого подарунку. Другий вояк, Володимир Тяндек, пише таке в листі: „Знаєте, до мене цього року загостили такі наші милі українські свята, що коли я вчера отримав пакунок від У. З. Хреста, то вірте, що сльози стали в очах. Дістав я гарну писанку і папіроски, але та писанка, то зворушила мене щиро, так, що й не жаль битися за Вас".

Марія Джумага, секр.

ФОРТ ВИЛІЄМ, ОНТЕРІО

Зорганізовано новий відділ ч. 441. У. Н. Союзу.

Серед українців канадійського міста Форт Вилієм і околиці, вже давно була думка зорганізувати відділ Українського Народного Союзу, щоб можна було в ньому заобезпечити всіх наших людей, що відчувають потребу бути у своїй організації, що дбає з доброї й чесної господарки. З приїздом до нашої місцевості організатора У. Н. Союзу, В. Гірняка, оці давніші думки українців сповнилися. За два тижні часу, при помочі свідомих громадян, вдалося гром. Гірнякові створити вже на початок сильний відділ У. Н. Союзу, бо він уже числить поверх 40 членів! Хочеться вірити, що заки гром. Гірняк відїде, то цей відділ придбає багато більше нових членів. А придбає тому, бо тепер уже багато українців мали нагоду почути з уст організатора, які користи дає Союз своїм членам на випадок каліцтва, чи смерти, чи ще за життя. Почули теж і про освітню та народню працю У. Н. Союзу. Придбає також і тому, бо Союз толерує і не робить ріжниці поміж членами. Він не питає, хто належить до якої церкви, чи групи, бо вірить, що це не повинно бути ніякою перешкодою до обєднання американських чи канадійських українців у ряди цеї найбільшої фінансової української інституції, якою є У. Н. Союз в Злучених Державах і Канаді.

Так, ми віримо, що це станесь. Віримо, що започаткована праця організатором У. Н. Союзу п. В. Гірняком принесе великі користи. Віримо, що від тепер уже ніхто з наших громадян з міста Форт Вилієм, Порт Артур і Вест Форт Вилієм не омине своєї організації й обезпечить себе й своїх дітей в новозорганізованому відділі Українського Народного Союзу, який заіснував 24. квітня 1942 року в Форд Вилієм, Онт. Ми також віримо в це тому, бо всі поліси (грамоти), як для старших так і для дітей, є більш приступні та дешевші, чим в інших асекураційних компаніях. А в додатку до того дають також і поміч у часі каліцтва, чи довшої хронічної недуги, чого не дають інші! Хайже від сьогодня не буде між нами нікого, що в разі потреби заасекурования себе, чи своїх дітей, не зробив його в Союзі. Хай росте і міцніє Союз на наше загальне добро!

Голова: **С. Боровець;** секретар: **В. Курило.**

Пайкування Цукру

Міліони американців, тут роджених і заграницею, громадян і негромадян зареєструвались у міських і повітових школах для одержання пайкових книжок на цукор.

Системою пайкування, розпочатої Бюром Адміністрації Цін, має розпреділюватись тягар війни рівно на всіх. Чому треба пайкувати цукор? Тому, що доставка з Филипин відрізана. Доставка з Гаваїв не є певна з огляду на війну на Тихому океані. З інших країв приходить менше цукру, бо кораблі потрібні для перевозу більш важного воєнного матеріялу.

Цукор є знаряддям війни. Його дістають вояки, бо є добрим джерелом енергії. З другого боку, тростинового цукру вживається для вироблення індустріяльного алькоголю, з якого робиться вибухові матеріяли. А вибухові матеріяли потрібні для того, щоб перемогти Держави Осі.

Як переводиться пайкування? Кожна особа в краю, без огляду на вік, може дістати пайкову книжку. З пайковою книжкою йдете до котрої-небудь крамниці зі споживчими речами, даєте продавцеві відповідну марку з книжки і він вам продасть належну кількість цукру. Особи, які мають запаси цукру не дістануть повної книжки.

Скільки цукру дістанете? Кожний член родини дістане встановлену кількість на кожний пайковий період. Ця кількість буде ріжнитися з тижня на тиждень, з місяця на місяць, але вона буде від пів до одного фунта на особу тижнево. В час сезону на консервовання, буде уділений додатковий пайок цукру для тих, хто робить в дома консерви. Це є друга причина пайкування цукру.

Реєстраційна книжка буде видана для кожного мужчини, жінки й дитини в Злучених Державах, за виключенням членів збройних сил та осіб, що постійно є поза домом, як ті, що є настало в шпиталях або в інших інституціях. Пайкову книжку можна жадати тільки для тих, хто є тимчасово поза-домом.

Після першої реєстрації, той, хто прийде пізно, може дістати пайкову книжку, звернувшися до місцевої пайкової комісії — хоч місцеві комісії не будуть приймати ніяких аплікацій через два тижні після закінчення реєстрації. За неправдиві заяви підчас реєстрації будуть карати осіб, що їх подали, згідно з кримінальним законом Злучених Держав.

Загальна Рада — ФЛІС.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Повідомляємо, що 30. березня 1942, по короткій недузі, помер ІВАН КРИЦЬКИЙ, член відділу 338. У. Н. Союзу в Монесен, Па.

Полишив у смутку жену Антоніну і доньку Марію та внучку як також синів Андрія, Володимира і Павла, самотні.

Похорон відбувся 2 квітня з укр. прав. церкви, 17 Рід Ев.

Нехай Йому буде легка земля Вашингтона!

Микола Куць, секр.

Дня 26. квітня 1942 померла МАРІЯ ДАЦЬКО, членкиня відділу 58. У. Н. Союзу.

Полишила в смутку мужа Михайла й діти: Анну, Івана й Катерину.

Похорон відбувся 29. квітня.

Батьки-Людоїди

(Докінчення зо сторони 2-гої)

школи, сказав:

— Дон Альфонзо сказав мені, щоби я не приходив до школи, поки зовсім не видужаю.

— А що з „кумлявде"? („відзначаючо").

— Дістану його.

Дістав його, а потім прийшли вакації. Їх він найбільше бажав. „На провінцію!" говорив лікар. На провінцію! Відкіляж узяти грошей? З двома пезетами не зробиш такого скоку! Або щоби батько Августин відрікся своєї щоденної пополудневої кави у каварні? Подеколи пробував того, одначе його син, взірець дитини, говорив йому:

— Ні, ні, пійди в каварню, таж ти знаєш, що задоволюся чимнебудь.

І не поїхав на провінцію, бо це взагалі не було можливе. Нещасна дитина не могла своїх змучених грудей покласти на лоно матері природи. Не смів відсвіжити своїх очей зеленю пасовища, ні скріпити свого серця.

І рік знову почався а з ним повзята боротьба й Августинчик знову захорів. Одного ранку його напав кашель і на сторінці книжки, де саме була бесіда про чахотку, впала велика пляма червоної крови.

Нещасний хлопець вдивився насамперед у пляму, а потім у порожнечу. Йому стануло тяжко на души. Ця пригода пробудила в ньому глибокий жаль.

— Зараз мусить кинути книжки. Якстій, чи ви чули — сказав лікар.

— Покинути науку? А з чогож ми житимемо? — спитав дон Августин.

— Коли вам син умре, це буде ваша вина.

І лікар дон Джозе Антоніо вийшов із хати:

— Антропофобія! (людоїдство). Ті нещасні батьки хочуть зїсти свого власного одинака.

І зїли його чахоткою. Поволеньки. З дня на день. Одначе постійно.

— І що хочете? Нещасний батько пішов із низько допиленою головою. Коли ложечкою мішав каву, щоби цукор розтопився, мимрив сам до себе:

— Яке гірке є життя! Яка нещасна суспільність! Чиж не свині люди! Тепер іще лише треба, щоби вмер нам.

А потім на голос:

— Вейтер, принесіть мені „Віда Алеґре" („Веселе Життя" — заголовок меґезіну).

Юнак здав останній іспит та дожив тієї приємности, що підписав дипльом. Підписав із болем, начеб підписував смертний присуд. Потім став шукати якоїсь книжки, якоїсь повісти.

— Ах, ті книжки! — озвалася мати. — Все шукаєш книжок. Лише тепер, чому вічно хочеш учитися? Тепер ти міг би подумати про якесь становище.

— Про становище?

— Так, я вже говорила із Дон Феліціем. Він сказав мені, що припоручить тебе на добре місце.

Кілька днів пізніше Августинчик пійшов із книжкою в руці та свідоцтвом під головою на нічні вакації. А його батьки гіренько плакали:

— Саме тепер, коли щойно почав жити та коли нас міг видобути з тієї нужди, тепер... Ах, Августине, — сказала мати.

— Так, нуждение є життя! — сказав батько та думав над тим, що тепер не могтиме заходити в каварню на чорну каву.

Коли Дон Джозе Антоніо, лікар, оповідав мені це, огірчено озвався:

— Це новий припадок злочину батьків над рідною дитиною. Пропащі дівчата? — Рідні матері вперше продали їх! Ґонзалес Ґарсія тому три тижні віддав свою здорову та сильну дочку за міліонера сухітника, який вже одною ногою у гробі. Він рахує на те, що його зять скоро помре, а внук дістане гостре запалення мозку. Справжне людоїдство!

Небаром після того мені оповідали, що Тереса Мартін, дочка дон Руфоса, пійшла у монастир. Коли мене це здивувало, сказала мені, що вона була наречена стипендиста Августинчика Переца.

КЕРМІТ РУЗВЕЛТ, 52-літній син бувшого президента Теодора Рузвелта, недавно тому згодився в суді піти добровільно на лікування нервової недуги. Він служив недавно тому майором в британській армії.

ТАРЗАН, ч. 561. Геройське рішення.

Зеля зручно дала нурка в воду і їй нічого не сталось. Випливши з глибини води вона подалась в розшуки за Ґуйоном.

Ґуйон дотепер переконав Зелю, що є її щирим, добрим приятелем. Отож вона порішила тепер йому прийти на поміч.

Саме тепер Ґуйон зачув її голос. Вона кликала його. Але Ґуйон затис уста і не відзивався.

Він боявся, що пробуючи помогти йому, вона себе занапастить. Шляхотний лицар волів сам вмерти.